

Ten eerste Raadsverkiezingen 2014

Reportage Het laatste stadsdeel

'We gaan de macht pakken. Op

In Amsterdam en Rotterdam verdwijnen de stadsdelen. De bestuurslaag moest de politiek dichterbij de burger brengen. Einde van een 'baantjesmachine'.

Door Merlijn Rengers

Maandag 10 maart, 21.15 uur. Het is stil en leeg in het fonkelnieuwe stadsdeelhuis van Amsterdam-Oost. Drie beveligers kijken bij de ingang televisie, zij bewaken het in 2009 opgeleverde gebouw. Het enige licht brandt in de Swammerdamzaal, waar precies één tafel en tien stoelen in passen. Daar bladeren de lokale politici van de fractie Méérbelangen door de laatste geheime stukken die zij in hun leven als stadsdeelraadlid onder ogen zullen krijgen.

Méérbelangen zwijgt in alle talen over het vertrouwelijke overleg, maar het is een publiek geheim dat er nog één keer gesproken moet worden over het hoofdindossier van Amsterdam-Oost, het fiasco rond het MuzyQ-gebouw. De geldproblemen bij dit oefenpaleis voor bands en muzikanten, om de hoek van het stadsdeelhuis, hebben het stadsdeel al 28 miljoen euro gekost en de bodem is nog niet in zicht.

'Dit soort megaprojecten hebben de stadsdelen een slecht imago bezorgd,' zegt Jan Erik Burger, sinds 2010 duoradslid voor Méérbelangen. 'Daarom zijn we opgeheven: landelijke politici werden gek van alle affaires. Dat ze de Telegraaf of Het Parool opensoeften en weer een verhaal zagen over ons muziekgebouw, over de voortdurende dubbele petten in Amsterdam Zuid-Oost, of over een Turkse coup bij de PvdA in de Rotterdamse deelgemeente Feijenoord.'

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart houdt de deelraad Amsterdam-Oost op te bestaan, net als de andere deelraden in Amsterdam. Ook de Rotterdamse evenknie, de deelgemeente, wordt opgedoekt. De politieke macht in de twee grootste steden van het land schuift terug naar het stadsdeel, en daarmee komt een einde aan het bestuurlijke experiment-stadsdeel, de weinig beminde bestuurslaag die de politiek dichterbij de grootste deelgemeente moest brengen.

Eeuwige zonde, zegt voormalig stadsdeelwethouder voor Méérbelangen Shatona Ceha. 'Ik heb van het week-einde nog staan flyeren, en zoveel verhalen gehoord waar we iets mee moesten. Amsterdam-Oost heeft 120 duizend inwoners, net zo veel als Zwolle. Daar wordt de gemeenteraad toch ook niet opgeheven?'

Méérbelangen werd 28 jaar geleden opgericht als lokaal initiatief in de wijk Watergraafsmeer (23 duizend inwoners), waar de partij zo populair was dat die twee keer de stadsdeelvoorzitter leverde. Die machtsbasis verbrokkelde toen Watergraafsmeer samen ging met omliggende wijken. De afgelopen vier jaar leverde Méérbelangen twee van de 29 raadsleden van het 'parlement' van stadsdeel Amsterdam-Oost, nu nog het grootste stadsdeel van Nederland.

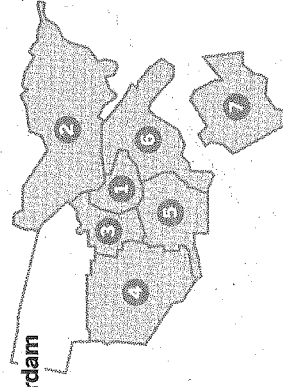
In de Swammerdamzaal dissen ze de succesverhalen zo op, over mooi opgeknapte parken en scholenkoepeis die werden gered. En er was gedonder, doorgaans over overdreven ambitieuze bouwprojecten die de lokale politiek in hun greep hielden.

Deelgemeenten verdwijnen

Huidige situatie

Stadsdelen Amsterdam

- 1 Centrum
- 2 Noord
- 3 West
- 4 Nieuw-West
- 5 Zuid
- 6 Oost
- 7 Zuidoost

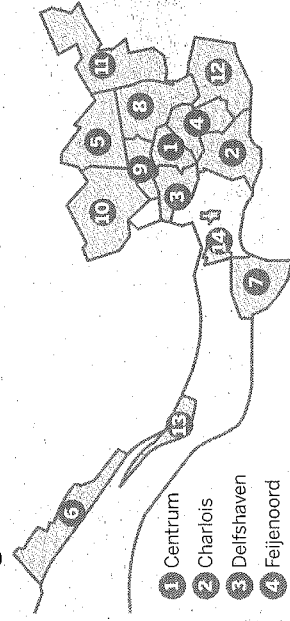
Wat blijft er over?

Als gevolg van een wijziging in de gemeentewet houden de zeven stadsdeelraden in Amsterdam en de veertien deelgemeenten in Rotterdam na 28 jaar experimenteren met kleinschalig lokaal bestuur binnen de twee grote steden op te bestaan. Het wetsvoorstel hiervoor kwam drie jaar geleden van minister Donner, die vond dat de deelraden te veel waren uitgedijd en zich teveel manifesteerden als zelfstandige bestuurslaag. De hoofdzaak telt tot vandaag 203 deelraadsleden en 29 bestuurders; Rotterdam heeft 272 deelraadsleden en 49 bestuurders. Zij worden vervangen door democratisch gekozen 'bestuurscommissies', die moeten fungeren als 'ogen en oren van de wijk' – en waarin circa de helft minder mensen plaats zullen nemen. De commissies krijgen veel minder macht dan de stadsdelen nu. Zij moeten het beleid uitvoeren dat in het stadhuis wordt bedacht, terwijl de stadsdelen zelf grote zeggenschap hebben en eigen budgetten.

Tegelijk met het politieke systeem wordt dit jaar het ambtenarenapparaat grondig gereorganiseerd. Voor de hand liggende inkrimpingen zijn het verwijderen van de griffie en de voorlichters van de stadsdelen, maar de komende jaren staan er ook veel banen op de tocht van beleidsambtenaren en directeurs. De veelal nieuw gebouwde stadsdeelkantoren blijven vooralsnog wel open, bijvoorbeeld als locatie voor het ophalen van passpoorten.

Deelgemeenten Rotterdam

- 1 Centrum
- 2 Charlois
- 3 Delfshaven
- 4 Feijenoord
- 5 Hillegersberg-Schiebroek
- 6 Hoek van Holland
- 7 Hoogvliet
- 8 Kraalingen-Crooswijk
- 9 Noord
- 10 Overschie
- 11 Prins Alexander
- 12 IJsselmonde
- 13 Rozenburg
- 14 Pernis

180314 © de Volkskrant - lb

fenden onder zulke slechte omstandigheden dat ze last kregen van hun oren. Amsterdam-Oost kon beide kwesties in één klap oplossen, werd ons voorgerehouden. De lobby was een groot succes en Oost tekende voor 80 oefenruimtes in één gebouw – het grootste oefencomplex van Europa. Onze fractie is altijd tegen geweest, maar we moeten constateren dat we het tij niet wisten te keren.'

Dinsdag 11 maart, 23.00 uur
De laatste stadsdeelraadvergadering is al meer dan drie uur aan de gang als voorzitter Gery de Boer (PvdA) het woord neemt. Zij wil terugkijken op de oogst van de laatste vier jaar: 51 'con-

structieve' vergaderingen, 143 raadscommissies en meer dan 700 insprekers 'en dan zijn die van vandaag nog niet eens meegenomen.'

Het is een bonte verzameling mensen, die daarvoor de stadsdeelraad heeft toegesproken. Verontruste Turken en Marokkanen roeren zich over de financiën van het moskeeëncentrum 'De Verbinding'. Bootjesbezitters winden zich op over de stroperige be-sluitvorming rond de aanleg van steigers bij hun nieuwbouwwoningen op IJburg en minder valide inwoners pleiten voor betere stoplichten.

En natuurlijk zijn er de bewoners van de straten rond de Amstel. Daar is de Hogeschool van Amsterdam (HvA) bezig met 'Creating Tomorrow', oftewel de bouw van de Amstelcampus. Deze indrukwekkende cluster onder-wijshoogbouw moet volgens de HvA 'studenten verbinden met hun maatschappelijke mogelijkheden'. De insprekers merken daar weinig van. Zij zien vooral een enorme bouwput, die langzamerhand transformeert in een oerwoud van beton.

Het stadsdeel is een weinig beminde bestuurslaag

Ook deze hele maand:
Tenminste 25, p.p. Zonkorting op alle zonnvakanties en verre reizen

Azoren
Htl. Caloura Resort****
Klantbeoordeling: 9,0
8 dagen, logies/ontbijt
716,-
Per persoon v.a. **499,-**

Curacao
Htl. Avila****
Klantbeoordeling: 8,7
9 dagen, logies
1157,-
Per persoon v.a. **899,-**

Brazilië
Villas da Pipa***
Klantbeoordeling: 8,5
9 dagen, logies/ontbijt
1016,-
Per persoon v.a. **699,-**

Mexico
Htl. The Reef Coco Beach****
Klantbeoordeling: 8,4
9 dagen, All Inclusive
1332,-
Per persoon v.a. **949,-**

Alléén deze week:
Tot 150, p.p. Zonkorting op zonnvakanties naar de Caribbean

Dominicaanse Republiek
Htl. Barceló Puerto Plata****
Klantbeoordeling: 8,2
9 dagen, All Inclusive
1124,-
Per persoon v.a. **849,-**

Vliegtickets Jamaica
Retourtickets al v.a. 305,-
Retourtickets al v.a. 869,-
649,- **699,-**

→ Arken.nl | 120 winkels | 0900 8847 € 0,15 minusc

Alle prijzen zijn variabel, incl. Zonkorting per pers. en obj. v. pers. incl. Mocht Economy Class luchthavenbelasting en brandstofkosten, excl. overige toeslagen. Prijzen vliegtickets zijn obj. v. pers. De Zonkorting geldt bovendien op een eventuele vroegboeking en op boekingen gemaakt in de periode 17 okt. 23 maart '14 met vertrek in de periode 1 april t/m 31 oktober 2014. Kijk voor de voorwaarden op Arken.nl. Prijzgaranties zett- en drukfouten voorbehouden.

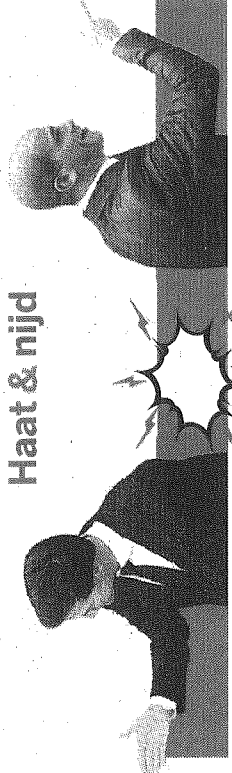
Zo wil ik het...

Ten eerste

De karavaan

Haat & nijd

naar het stadhuis'

De band Memento Mori neemt een pauze bij het MuzyQ-gebouw in Oost. Foto Guus Dubbelman / de Volkskrant

verkiezingen nog overblijft van de lokale democratie wordt nauwelijks gesproken. We gaan werk maken van de nieuwe vormen bestuurscommissies, klinkt het. We gaan de macht pakken, en de ambtenaren op het stadhuis dwingen Oost serieus te nemen.

Hoe, dat weet nog niemand.

Donderdag 13 maart, 10 uur

De stratenmakers leggen de laatste hand aan de klinkers van het Oranje Vrijstaaplein. De wijk Oostpoort, gebouwd rond het nieuwe stadsdeelhuis, wordt over twee weken officieel geopend, maar zal het zonder kloppend democratisch hart moeten stellen. Wel kunnen er straks nog parkeerboetes worden betaald in het stadsdeelcomplex, en paspoorten aangevraagd.

Henk van Hunnik rijdt zijn gloednieuwe scootmobiel tussen de bouwmaterialen door. De zelfbenoemd 'stadsdeelwatcher' was kortstondig journalist, raakte arbeidsongeschikt en heeft de afgelopen decennia de lokale politiek in Oost nauwgezet gevolgd en verslagen. Van Hunnik is er niet rouwig om dat de macht terug gaat naar het stadhuis.

'Het stadsdeel is een baantjesmachine, en de besluitvorming tergend traag,' zegt hij. 'Bij Méérbelangen lezen we de stukken wel, maar op maandagen zag ik veel andere lokale politici hier binnenschieten om hun postbus leeg te halen. Thuis bladerden ze de

Sharona Ceha met de andere fractieleiden van Méérbelangen. Foto Klaas Jan van der Weij

Ik heb van het weekeinde nog staan flyer

Sharona Ceha Voormalig stadsdeelwethouder voor Méérbelangen

vergaderstukken haastig door, om vervolgens vragen te stellen in de deelraad waarvan de antwoorden gewoon in de documenten stonden. Dat wordt straks allemaal stukken beter in de gemeenteraad. Daar zitten beroepsjuristen, die niet de kamjes ervan aflopen.

Bas van Vliet van Méérbelangen geloof er weinig van. 'Henk, wat zeg je nou? Alsof de gemeenteraadsleden wel alle bestemmingsplannen gaan lezen. Zij vergaderen twee dagen achter elkaar en behandelen dan tachtig onderwerpen. De publieke tribune is hartstikke leeg in het Amsterdams stadhuis, terwijl die bij ons vol zit. En bovendien: wij hebben het MuzyQ-gebouw, maar dat is nog altijd een kleinigheid vergeleken met de Noord-Zuidlijn.'

'We hebben onszelf afgevraagd of we politiek actief wilden blijven,' zegt Sharona Ceha. 'Dat doen we. We willen als Méérbelangen het lokale gevoel behouden. Je kunt niet alles centraal regelen, en dat moet ook niet.'

'Het wordt weer net als vroeger,' zegt Jan Erik Burger. 'Dat de ambtenaren op het stadhuis de macht hebben. Ik was erbij in de jaren zeventig, toen de ambtenaren de oude stad wilden slopen om een metrobus aan te leggen. Ik ben tijdens de Nieuwmarktrellen door de mobiele eenheid de Kromboomsloot ingeslagen. Ik had een gat van zes centimeter in mijn hoofd. Ik ben altijd strijdbaar gebleven.'

Rutte: 'De PVV is toegetreden tot het linkse blok.'

Hoe voer je als coalitiepartners campagne tegen elkaar zonder de verhoudingen en je geliefde kabinet te beschadigen? Mark Rutte en Diederik Samsom hebben dan toch een manier gevonden die beiden kennelijk bevalt: campagnevoeren over de rug van Geert Wilders.

Samsom vindt dat Rutte wel erg voorzichtig reageert op Wilders' geruchtmakende 'minder Markokkanen'-uitspraak. Volgens de PvdA-leider liep de premier 'op kousenvoeten' toen die weigerde een waarde-oordeel uit te spreken over Wilders' verscherpte toon. 'Dat bevalt mij allerminst', aldus Samsom. Gelukkig durft vice-premier Asscher de PVV-leider wel hard aan te pakken namens 'misselijkmakende woorden', voegde de PvdA-leider maandag toe bij RTLZ.

Rutte zelf valt de PVV van een heel andere kant aan. Wilders is in Ruttesses ogen 'niet rechts meer.'

Samsom: 'De PVV is zo rechts als de richel.'

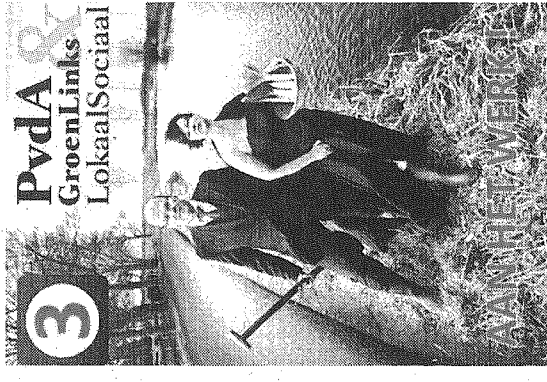
'Het linkse blok is groter geworden want de PVV is toegetreden', aldus de premier. 'De PVV is defintief vertrokken uit het rechtse kamp.' Hij merkt op dat Wilders zich keert tegen 'alles wat te maken heeft met het stellen van eisen aan een uitkering, het bezuigen op de sociale zekerheid, de noodzakelijke hervormingen in de gezondheidszorg.'

Maar daar kan Samsom dan weer geen touw aan vastknopen. De PVV een linkse partij? 'Onbegrijpelijk', aldus Samsom. 'De PVV bezuigt op ontwikkelingsamenwerking, op milieu, wil de hypotheekrenteaftrek in stand houden.' Heus, bezweert Samsom: 'De PVV is echt zo rechts als de richel (sic).'

En Wilders? Die reageerde alleen op Rutte, op Twitter: 'Karl Marx zou zijn vingers aflikken bij die belastingverhogingen van je Mark. En met die miljarden voor Afrika ben je de Jan Pronk van de VVD!'

Topaffiches van heinde en verre Het linkse front

Het beste bewijs dat politici op lokaal niveau soms daadkrachtiger zijn dan hun Haagse collega's komt uit De Ronde Venen. Waar Emile Roemer, Diederik Samsom en Bram van Oijk het linker-kamp in de Tweede Kamer nog altijd horeloos verdeeld houden, is het linkse huwelijk in deze Utrechtse gemeente allang gesloten: de lokale PvdA en GroenLinks werken samen met onafhankelijke leden uit de gemeente, vanuit hun 'gemeenschappelijke idealen': vrijheid, democratie, rechtvaardigheid, duurzaamheid en solidariteit. En zo staan Ernst Schreurs (PvdA) en Erika Spil (GroenLinks) zij aan zij op de poster. Samen hopen zij op meer dan de drie zeltis die ze al hebben.

Campagnetrucs Hulp van de politie

De politie moet zich officieel natuurlijk verre houden van de verkiezingscampagne, maar soms kunnen agenten het niet laten. Zo had de Haagse Partij voor de Dieren zondag mazzel toen de politie de campagnevoerders aanhield die vlakbij het forentje van premier Rutte 'Partij voor de Dieren' op de stoep spotten. Dat mag niet, volgens de algemene plaatselijke verordening (apv): 'Het is verboden op de weg met kalk, krijt, teer of een kleur of verfstof enige

regenbui zal alles meteen weer uitwissen. En over zand staat toe- vallig niets in de apv. Na overleg met het hoofdbureau gingen de Dieren dan ook vrijuit, verzekerd van de publiciteit die zij zochten. Lijsttrekker Christine Teunissen: 'Fijn dat de Haagse politie zo sportief is.'

Door Raouf du Pré